

İsmail ERCAN

THEMIS

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU**

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM

GİRİŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHALEMESİNİN ANA YAPISI

I. GENEL OLARAK.....	3
II. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	3
III. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI.....	7
A. Zaman Bakımından Uygulama Alanı	7
B. Yer Bakımından Uygulama Alanı.....	8
C. Kişi Bakımından Uygulama Alanı	8

İKİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHALEMESİNİN TEMEL İLKELERİ

I. DAVASIZ YARGILAMA OLMAZ İLKESİ.....	9
II. CEZA DAVASININ KAMUSALLIĞI İLKESİ.....	10
III. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ.....	10
IV. ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ.....	11
V. DOĞRUDANLIK İLKESİ.....	12
VI. SÖZLÜLÜK – YAZILILIK İLKESİ.....	13
VII. ALENİLİK İLKESİ.....	13
VIII. KAMU DAVASININ MECBURİLİĞİ İLKESİ.....	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZA MAHKEMELERİNİN YARGILAMA YETKİSİ

I. GENEL OLARAK.....	15
II. TÜRLERİ	15
A. Madde Bakımından Yetki	15
1. Genel Olarak.....	15
2. Yüksek Yetkili (= Görevli) Mahkeme	15
3. Madde Bakımından Yetki Kurallarının Özellikleri	16
4. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	16
5. Madde Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	20
6. Madde Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	21
7. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) İddiası.....	22
B. Yer Bakımından Yetki.....	24
1. Genel Olarak	24
2. Özellikleri.....	24
3. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	25
4. Yer Bakımından Yetkisizlik İddiası	28
5. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	29
6. Yetkisiz Yargıç veya Mahkemece Yapılan İşlemler	29
7. Yer Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	30
C. Kişi Bakımından Yetki.....	32
1. Anlam ve Kapsamı	32
2. Kişi Bakımından Özel Hükümlere Tabi Olanlar.....	32
3. Kişi Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	35
D. Görev (= İşbölümü) Bakımından Yetki	36

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİNİN KONUSU

I. GENEL OLARAK	39
II. CEZA DAVASI	39
III. BAĞLANTILI UYUŞMAZLIKLAR.....	40
A. Genel Olarak	40
B. Türleri.....	40
1. Sübjektif - Objektif Bağlantı	40
2. Dar Anlamda - Geniş Anlamda Bağlantı	40
3. Tek Çeşit - Karışık Bağlantı.....	40
C. Sonuçları	41
1. Bağlantılı Uyuşmazlıkların Birleştirilmesi.....	41
2. Bekletici Sorun (= Mesele) Sayma	44
3. Nisbi Muhakeme Yapma.....	44

BEŞİNCİ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARI
(= ŞARTLARI)

I. GENEL OLARAK.....	47
II. TÜRLERİ	47
A. Dava Koşulları.....	47
1. İzin	47
2. İstem (= Talep)	48
3. Karar	48
4. Şikâyet.....	48
5. Dava Süresi	54
6. Kesin Hüküm ve Derdest Dava Bulunmaması	55
7. Önödeme ve Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	55
8. Yeni Kanıt Bulunması	55
B. Yargılama Koşulları	55
1. Sanığın Hazır Bulunması	55
2. Sanığın Akıl Hastası Olmaması	59
3. Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması.....	59
4. Bekletici Sorunun Çözümü	60
III. CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	60
IV. MUHAEME KOŞULLARININ SONUÇLARI.....	61
A. Soruşturma Evresi	61
B. Kovuşturma Evresi.....	61

ALTINCI BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ
İŞLEMLERİ VE SÜRELER

I. CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ	63
A. Genel Olarak	63
B. Türleri.....	64
1. Yargıç İşlemleri	64
2. Savcı İşlemleri.....	65
3. Savunma İşlemleri	65
C. Muhakeme İşlemlerindeki Hukuka Aykırılıklar	65
1. Genel Olarak	65
2. Hukuka Aykırılıkların Düzeltilmesi Yolları	66
II. CEZA MUHALEMESİNDE SÜRELER	67
A. Sürelerin Türleri ve Hesaplanması.....	67
B. Eski Hale Getirme	68
C. Adli Tatil	69

D. Tebligat	70
-------------------	----

İKİNCİ KISIM

**CEZA MUHALEMESİNİN
ÖZNELERİ (= SÜJELERİ)**

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHAEME MAKAMLARI

I. GENEL OLARAK	73
A. İtham Sistemi.....	73
B. Tahkik Sistemi	73
C. İşbirliği Sistemi	74
II. İDDİA MAKAMI = KAMUSAL VE BİREYSEL İDDİA	74
A. Genel Olarak.....	74
B. Savcı	75
1. Genel Olarak.....	75
2. Savcının Hukuksal Durumu.....	77
C. Katılan (= Müdahil).....	81
1. Genel Olarak	81
2. Koşulları	81
3. Usul.....	84
4. Katılanın Hakları.....	84
5. Katılmanın Davaya Etkisi.....	85
III. SAVUNMA MAKAMI = BİREYSEL VE KAMUSAL SAVUNMA	85
A. Genel Olarak.....	85
B. Bireysel Savunma	85
1. Genel Olarak	85
2. Sanık	86
C. Kamusal (= Teknik) Savunma: Müdafî	90
1. Genel Olarak.....	90
2. Koşulları	91
3. Müdafîlik Sistemleri	92
4. Müdafî Sayısı	94
5. Müdafîin Yetkileri.....	94
6. Müdafîinin Ödevleri.....	96
7. Müdafîlikten Yasaklanma.....	96
IV. YARGILAMA MAKAMI = YARGIÇLIK VE MAHKEME	97
A. Yargıç.....	98
1. Genel Olarak.....	98
2. Yargıcın Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	98
3. Yargıcın Yasaklılığı ve Reddi	98
4. Zabıt Kâtabinin Reddi veya Çekinmesi	103
B. Mahkeme	103
1. Genel Olarak.....	103
2. Genel Ceza Mahkemeleri	104
3. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri	104
4. Anayasa Mahkemesi	104
5. Askeri Mahkemeler	106

İKİNCİ BÖLÜM

DIĞER ÖZNELER (= SÜJELER)

I. KOLLUK (= ZABITA).....	111
A. Genel Olarak.....	111
B. Görevleri	111
1. Suçları Araştırma.....	111

2. Bazı Muhakeme Tedbirlerine Başvurma	112
3. Suçla İlgili İhbar ve Şikâyetleri Kabul Etme	112
4. Sulh Yargıcı Tarafından Verilen Emirleri Yerine Getirme.....	113
II. MAĞDUR VE ŞİKÂYETÇİ	113
A. Genel Olarak	113
B. Mağdur ile Şikâyetçinin Hakları.....	113
C. Mağdur ile Şikâyetçinin Dinlenmesi.....	115

ÜÇÜNCÜ KISIM CEZA MUHAKEMESİNDE İSPAT

BİRİNCİ BÖLÜM İSPAT KAVRAMI VE ARAÇLARI

I. GENEL OLARAK	119
II. KANIT TÜRLERİ	120
A. Beyan Kanıtları	120
1. Şüpheli ve Sanık Beyanı.....	121
2. Tanık Beyanı.....	122
B. Belge Kanıtları.....	129
1. Yazılı Belgeler.....	129
2. Görüntü ve Ses Kayıtları	131
C. Belirtiler.....	131

İKİNCİ BÖLÜM KANITLARA ULAŞMA VE ONLARI İNCELEME

I. KANITLARIN TOPLANMASI	133
A. Genel Olarak	133
B. Zorla Getirme	133
C. Gözlem Altına Alma	134
D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması	135
1. Şüpheli veya Sanık	135
2. Diğer Kişiler	136
E. Moleküler Genetik İnceleme	136
F. Fizik Kimliğin Tespiti.....	137
G. Keşif	138
H. Yer Gösterme	139
I. Teşhis	140
J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli Muayene	140
K. Otopsi	140
L. Zehirlenme Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlem.....	141
II. KANITLARIN ORTAYA KONULMASI VE TARTIŞILMASI.....	142
III. KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	143
A. Genel Olarak.....	143
B. Bilirkişi Mütalaası	143
1. Genel Olarak.....	143
2. Bilirkişiye Başvurmanın Zorunlu Olduğu Durumlar	144
3. Bilirkişi Atama Kararı ve İncelemelerin Yürütülmesi.....	144
4. Bilirkişinin Tabi Olduğu Hukuksal Rejim	145
5. Bilirkişi Raporu.....	147
6. Uzman Mütalaası	147
7. Bilirkişinin Reddi	148

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KANIT YASAKLARI

I. GENEL OLARAK	149
II. TÜRLERİ	150
A. Kanıt Elde Etme Yasakları	150
B. Kanıt Değerlendirme Yasakları	152
III. YASAK AĞACIN ZEHİRLİ MEYVESİ.....	153
IV. HUKUKA AYKIRI KANITLARIN DOSYADAN ÇIKARTILMASI.....	154
V. ÖZEL KİŞİLER TARAFINDAN ELDE EDİLEN KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	154

DÖRDÜNCÜ KISIM
KORUMA TEDBİRLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

İKİNCİ BÖLÜM
**YAKALAMA, DURDURMA VE
GÖZALTINA ALMA**

I. GENEL OLARAK	163
II. KOŞULLARI.....	163
A. Herkesin Sahip Olduğu Yakalama Yetkisi.....	163
B. Kolluğun Yakalama Yetkisi	164
III. SONUÇLARI	165
IV. GÖZALTINA ALMA.....	168
A. Genel Olarak.....	168
B. Gözaltı Süreleri	169
C. Sonuçları	170
V. DURDURMA VE KİMLİK SORMA	172

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TUTUKLAMA

I. GENEL OLARAK	175
II. KOŞULLARI.....	175
A. Maddi Koşullar.....	176
B. Biçimsel Koşullar	179
III. TUTUKLAMA KARARI	183
IV. TUTUKLULUK SÜRELERİ.....	184
V. TUTUKLAMA KARARININ KALDIRILMASI İSTEMİ	186
VI. TUTUKLULUĞUN İNCELENMESİ.....	187
VII. TUTUKLAMA KARARININ KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ	188
VIII. ADLİ KONTROL	188
A. Genel Olarak.....	188
B. Koşulları	188
C. Karar	189
D. İçeriği	189

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAMA

I. GENEL OLARAK	191
II. KOŞULLARI.....	192

III. ARAMA KARARI VEYA EMRİ.....	198
IV. ARAMADA HAZIR BULUNABİLECEKLER.....	198
V. BİLGİSAYARLARDA, BİLGİSAYAR PROGRAMLARINDA VE KÜTÜKLERİNDE ARAMA.....	199
VI. ARAMANIN YAPILMASI.....	200
VII. ARAMANIN SONA ERMESİ.....	200

BEŞİNCİ BÖLÜM

ELKOYMA VE ALIKOYMA

I. GENEL OLARAK	203
II. KOŞULLARI.....	203
III. ELKOYMA İŞLEMİ	205
IV. DEVLET SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BELGELERİN İNCELENMESİ.....	205
V. ELKONULAN EŞYANIN GERİ VERİLMESİ	206
VI. ELKONULAN EŞYANIN MUHAFAZASI VEYA ELDEN ÇIKARILMASI	206
VII. ÖZEL ELKOYMA	206
A. Taşınmazlara, Hak ve Alacaklara Elkoyma	206
B. Postada Elkoyma.....	209
C. Avukat Bürolarında Elkoyma	210
D. Şirket Yönetimine Kayyım Atanması	210
1. Genel Olarak.....	210
2. Koşulları	210
3. Sonuçları	211
E. Bilgisayarlara, Bilgisayar Programlarına ve Kütüklerine Elkoyma	211
F. Basılmış Eserlere Elkoyma	212
G. Kaçakların Mal Varlığına Elkoyma	212
H. Alıkoyma	213

ALTINCI BÖLÜM

İLETİŞİMİN DENETLENMESİ

I. GENEL OLARAK.....	215
II. KOŞULLARI	216
III. USUL VE SONUÇLARI	218
IV. TESADÜFEN ELDE EDİLEN KANITLAR	219
V. ÖNLEME AMAÇLI İLETİŞİMİN TESPİTİ.....	220
A. Kapsam.....	220
B. Polis Vazife ve Selahiyet Yasası.....	220
C. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yasası.....	221
D. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Yasası	221
E. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	221

YEDİNCİ BÖLÜM

DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ

I. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ	223
A. Genel Olarak	223
B. Koşulları	223
C. Sonuçları	224
II. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	224
A. Genel Olarak	224
B. Koşulları	225
C. Sonuçları	226
III. TANIK KORUMA TEDBİRİ	227
A. Genel Olarak	227
B. Koşulları	228
C. Tedbirin Süresi, Uygulanması ve Kaldırılması	229

IV. İNTERNET YAYINLARINA ERİŞİMİN ENGELLENMESİ VE İÇERİĞİN YAYINDAN ÇIKARTILMASI TEDBİRİ	230
A. Genel Olarak	230
B. Koşulları	232
C. Sonuçları	233
D. Kişilik Hakkının İhlali Nedeniyle İçeriğin Yayından Çıkarılması ve İçeriğe Erişimin Engellenmesi	233
E. Özel Yaşamın Gizliliği Nedeniyle İçeriğe Erişimin Engellenmesi	234

SEKİZİNCİ BÖLÜM

**KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE
TAZMİNAT**

I. GENEL OLARAK	237
II. KOŞULLARI	237
III. USUL	240
IV. TAZMİNATIN GERİ ALINMASI	240

BEŞİNCİ KISIM

**CEZA MUHALEMESİNİN
EVRELERİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

SORUŞTURMA EVRESİ

I. GENEL OLARAK	243
II. SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI	245
A. Suç Şüphesinin Öğrenilmesi	245
1. İhbar (= Suç Duyurusu)	245
2. Şikâyet	246
3. Doğrudan Öğrenme	246
B. Suç Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlemler	246
C. Adli Görevlerin Yapılmasına Engel Olma	248
III. SORUŞTURMANIN SONA ERMESİ	249
A. Kovuşturmaya Yer Olmadığı (= Takipsizlik) Kararı	249
1. Genel Olarak	249
2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Ek Karar (= Ek Takipsizlik Kararı)	251
3. Sonuçları	251
4. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtiraz	252
B. Kamu Davasının Açılması için İddianame Düzenlenme Kararı	255
1. İddianame	255
2. Takdir Yetkisi	259
3. İddianamenin İadesi	260
4. Ek İddianame	267
C. Kamu Davasının Ertelenmesi	269
1. Genel Olarak	269
2. Koşulları	269
3. Sonuçları	269
D. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) Kararı	270
E. İşleme Koymama veya İşlemden Kaldırma Kararı	270

İKİNCİ BÖLÜM

KOVUŞTURMA EVRESİ

I. DURUŞMA HAZIRLIĞI	273
II. DURUŞMA	275

A. Duruşmada Hazır Bulunacaklar	275
1. Genel Olarak	275
2. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Zorunluluğu	276
3. Duruşmada Çevirmen Bulundurulması Zorunluluğu	276
B. Duruşmanın Başlaması.....	277
C. Duruşma Tutanağı	280
D. Duruşmanın Açıklığı (= Aleniyeti)	281
1. Genel Olarak	281
2. Duruşmanın Kapalı Yapılması Gereken Durumlar.....	282
E. Duruşmanın Düzen ve Disiplini.....	282
1. Genel Olarak.....	282
2. Duruşmada Suç İşlenmesi	283
F. Doğrudan Soru Yönelme	283
G. Ek Savunma Hakkı	284
III. SON KARAR	285
A. Genel Olarak.....	285
B. Hüküm	286
1. Genel Olarak.....	286
2. Türleri.....	286
C. Karar Verme (Hüküm Kurma) Usulü	290
D. Hükümün Açıklanması	291
E. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması.....	293
1. Genel Olarak.....	293
2. Koşulları	294
3. Yargılama.....	301
4. Sonuçları	302
5. Yasa Yolu.....	304

ALTINCI KISIM **YASA YOLLARI**

BİRİNCİ BÖLÜM **GİRİŞ**

I. GENEL OLARAK.....	309
II. YASA YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI	309
A. Genel Olarak	309
B. Cumhuriyet Savcısının Başvurma Hakkı	310
C. Avukatın Başvurma Hakkı	310
D. Şüpheli ve Sanığın Başvurma Hakkı.....	311
E. Katılanın Başvurma Hakkı	311
F. Yasal Temsilcinin ve Eşin Başvurma Hakkı	311
III. YASA YOLLARINA BAŞVURU USULÜ.....	311
A. Süre	311
B. Başvuru Usulü.....	312
C. Başvurudan Vazgeçilmesi ve Etkisi.....	313
IV. YASA YOLLARINA BAŞVURMANIN SONUÇLARI.....	313
A. Kararın Kesinleşmesine ve İnfazına Engel Olma.....	313
B. Cezanın Ağırlaştırılması Yasağı.....	314

İKİNCİ BÖLÜM **OLAĞAN YASA YOLLARI**

I. İTİRAZ.....	315
A. Genel Olarak	315
B. İtiraza Konu Edilebilecek Kararlar	315
C. İtiraz Süresi	317

	D. Usul	317
	E. Etkisi	319
II.	İSTİNAF.....	319
	A. Genel Olarak.....	319
	B. İstinafa Konu Edilebilecek Kararlar	319
	C. İstinaf Nedeni.....	320
	D. İstinaf Süresi.....	320
	E. Usul	321
	1. Genel Olarak.....	321
	2. İstinaf İsteminin İncelenmesi.....	321
	3. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine Gönderilmesi	321
	4. Ön İnceleme Aşaması.....	322
	5. İnceleme ve Kovuşturma Aşaması	322
	F. Etkisi	323
III.	TEMYİZ.....	323
	A. Genel Olarak.....	323
	B. Temyize Konu Edilebilecek Kararlar.....	324
	C. Temyiz Nedenleri	324
	1. Mutlak Temyiz Nedenleri	325
	2. Nispi Temyiz Nedenleri	326
	D. Temyiz Süresi.....	326
	E. Usul	326
	1. Başvuru	326
	2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	326
	3. Dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nda İncelenmesi.....	327
	4. Dosyanın İlgili Dairede İncelenmesi	327
	5. Karar	328
	F. Etkisi	332

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI

I.	YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI.....	333
II.	YASA YARARINA BOZMA.....	334
III.	YARGILAMANIN YENİLENMESİ	337
	A. Genel Olarak	337
	B. Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri.....	338
	1. Hükümlü Lehine Olan Nedenler	338
	2. Sanık veya Hükümlünün Aleyhine Olan Nedenler	338
	C. Yargılamanın Yenilenmesi Süresi.....	339
	D. Usul	339
	1. Başvuru.....	339
	2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	340
	3. İstemin Kabule Değer Görülmesi Üzerine Yapılacak İşlemler.....	340
	4. Karar	340

YEDİNCİ KISIM

MUHAKEME GİDERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

I.	GENEL OLARAK	345
II.	ÖZEL DURUMLAR.....	346

SEKİZİNCİ KISIM
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
**KİŞİLER HAKKINDA
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ**

I.	KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA MUHAKEME.....	349
	A. Genel Olarak	349
	B. İzin Vermeye Yetkili Merciler	351
	C. İzin Usulü	352
	1. Genel Olarak.....	352
	2. Ön inceleme.....	353
	3. Karar	353
	4. İtiraz.....	354
	5. Soruşturma İzni Kararının Kesinleşmesi	354
	6. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	355
II.	ÇOCUKLAR HAKKINDA MUHAKEME	355

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I.	ÖZEL YETKİLİ MAHKEMELERDE MUHAKEME	357
	A. Genel Olarak	357
II.	UZLAŞMA MUHAKEMESİ.....	359
	A. Genel Olarak	359
	B. Koşulları	359
	C. Usul	361
	1. Uzlaşma Teklifi.....	361
	2. Uzlaştırmacının Belirlenmesi	362
	3. Uzlaşma Görüşmeleri	362
	D. Sonuçları	363
III.	MÜSADERE MUHAKEMESİ.....	364
	A. Genel Olarak	364
	B. Muhakeme Usulü.....	364
	C. Geri Alma (= İade) Davası	366

EK:

YÜRÜRLÜKTEKİ HÜKÜMLERE GÖRE	TEMYİZ YOLU.....	369
I.	GENEL OLARAK	369
II.	TEMYİZ EDİLEBİLEN HÜKÜMLER	369
III.	TEMYİZ NEDENİ	370
IV.	TEMYİZ İSTEMİ VE SÜRESİ	371
V.	YARGITAY AŞAMASI.....	373
	A. Genel Olarak	373
	B. Karar	373
	1. Ret	373
	2. Bozma	373
	3. İslah	373
VI.	DAVAYA YENİDEN BAKACAK MAHKEMENİN GÖREVLERİ	374